

Feiten en fabels over het werken met het microvezelsysteem

Ruim tien jaar na de introductie roept het werken met het microvezelsysteem nog altijd vragen op. Met name vragen over het instrueren van de schoonmaakmedewerker en de logistieke consequenties van het werken met een microvezelsysteem. Dat er nogal wat voor nodig is om effectief met dit systeem aan de slag te kunnen, is een hardnekkig gerucht dat onnodig de ronde doet in de schoonmaakbranche.

Michel de Bruin en René Buijs*

Even uw geheugen opfrissen c.q. een korte kennismaking: wat is een microvezelsysteem? Een microvezelsysteem bestaat uit de materialen, hulpmaterialen en *training* in het gebruik. Met andere woorden: ook de logistiek of infrastructuur voor het inzamelen, wassen en verspreiden, en de controle op het gebruik, het wassen en de opslag.

Dat klinkt ingewikkelder dan het is. Immers, wat is er anders aan in vergelijking met het werken met 'gewone' (dus niet-microvezel-) schoonmaakdoeken. Ook die moeten worden ingezameld, gewassen en verspreid. En ook die moeten op gebruik, reiniging en opslag worden gecontroleerd.

Wat is een microvezel?

Microvezel is een kunstmatige vezel die bestaat uit polyester en nylon. Door een speciaal bewerkingsproces worden de polyester en nylon delen gesplitst, waardoor heel kleine vezels (honderd keer dunner dan een mensenhaar!) ontstaan met veel tussenliggende ruimten.

De werking van de microvezel:

1. Wanneer het microvezelmateriaal vochtig is, worden in de vele ruimten het stof en vuil naar binnen gezogen en vastgehouden. Dit is de zogenaamde capillaire werking van microvezel.
2. Door de vele ruimten heeft het materiaal een zeer hoog absorptievermogen.
3. De gesplitste microvezel kent een driehoekige structuur, die zorgt voor een schrapende werking en daardoor voor een vergrote mechanische actie.

Aan de buitenkant van het materiaal is overigens niet te zien dat het microvezels kan bevatten, want zonder elektronenmicroscopie is het bewijs daarvoor niet te leveren.

Logistiek

Uiteraard betaamt een juist gebruik van een bepaald hulpmateriaal de juiste handeling of begeleiding. In geval van het microvezelsysteem worden de doeken en moppen verzameld en verdeeld over de taken. Dat kan extra werk voor de voorman/-vrouw of objectleid(st)er betekenen, mits de schoonmaakmedewerker na gedane arbeid zijn of haar 'gewone' schoonmaakdoeken en

* Michel de Bruin en René Buijs MBA zijn beiden directeur van MGS International in Rijswijk, het bedrijf dat de merknaam Greenspeed op de markt bracht (www.greenspeed.info)

moppen in de werkkast hangt en deze zonder reiniging de volgende dag of keer weer uit de werkkast haalt, zonder dat een reinigingsproces heeft plaatsgevonden.

Faciliteiten voor het wassen, opslaan en transport van (microvezel)doeken en moppen zijn dus nodig: wasmachines, geventileerde ruimte, waszakken en karren. Zijn die faciliteiten er niet, dan kan het microvezelsysteem niet gedegen worden toegepast.

Naast de logistieke voorwaarden gelden nog een paar beperkingen. Een microvezelsysteem kan niet bij een groot vuilaanbod en bij natte of industriële vervuiling worden toegepast. Ruwe vloeren zijn evenmin geschikt voor vlakmoppen van microvezels.

Kanttekeningen

Het werken met microvezel vraagt om een cultuuromslag binnen de schoonmaakorganisatie. Na jarenlang met emmers water sjouwen, en met veel verschillende soorten chemie en zware uitspoelbare moppen te hebben gewerkt, is er ineens een systeem waarbij dit niet meer nodig is. Gewoon met water bevochtigde doeken en moppen schoonmaken, heel eenvoudig zou men denken. Echter, op het optimale rendement te halen en het schoonmaakteam plezierig met het microvezelsysteem te laten werken, is het noodzakelijk dat er veel meer aandacht moet worden gegeven aan het schoonmaakteam, de direct betrokkenen (de gebruikers) en de indirect betrokkenen (zoals het management).

Een schoonmaakorganisatie moet hierin een duidelijk beleid maken. Het inzetten van microvezel vraagt een professionele organisatie rondom het schoonmaakteam (denk aan de logistiek) en een goede training. Veel bedrijven ervaren de cultuuromslag als 'lastig', het inzetten van het microvezelsysteem wordt gezien als kostenpost in plaats van investering.

Training

Training is essentieel. Dat is een feit, want schoonmaken is een vak. Omdat de microvezeltechniek afwijkt van het *traditionele* schoonmaakprincipe, is training noodzakelijk voor schoonmaakkrachten die niet eerder met een microvezelsysteem hebben gewerkt. Bedenk u daarbij dat controle van het juist gebruik van het systeem en de juiste schoonmaaktechnieken ook nodig zijn voor de kwaliteit die u uw opdrachtgever wilt leveren en voor de motivatie van uw schoonmaakmedewerkers.

Economie

Juist in deze tijd van economische tegenwind kan een investering in materialen, faciliteiten en mensen u weerhouden van de overstap naar microvezel. Maar met verhoogde effectiviteit en meer efficiëntie is die investering zeker terug te verdienen. Dit ondanks de eventuele extra kosten voor het verzamelen, wassen en verspreiden van de schoonmaakmaterialen, als dat geen deel uitmaakte van uw oude schoonmaakproces met 'gewone' materialen.

De website van de RAS (www.zowerkjeprettiger.nl) toont een door TNO ontwikkelde kosten-/batenmethode voor de microvezelvlakmop versus de Kentuckymop.

Kwaliteitsverbetering, ergonomische voordelen en reductie van het ziekteverzuim kunnen ook motieven zijn om over te stappen.

Kwaliteit

Halen microvezelmaterialen vuil beter weg dan traditionele materialen en verbetert de schoonmaakkwaliteit? Een veelgestelde vraag die we volmondig met 'ja' beantwoorden, want vuil en vlekken worden vollediger en sneller verwijderd. Mits de doeken op de *juiste wijze* worden gebruikt en ze op tijd worden verwisseld.

Ervaring met vloermaterialen leert ons dat de schoonmaakkwaliteit verbetert en het aantal methodefouten vermindert.

Natuurlijk blijft een kwaliteitscontrole nodig. Immers, ook een microvezeldoek kan verkeerd worden gebruikt en er kunnen zaken worden overgeslagen. Kwaliteitscontrole is onvoldoende om alles uit het microvezelsysteem te halen wat erin zit. Er is ook procescontrole nodig: vooraf kijken of aan alle voorwaarden voor een goede toepassing is voldaan. Maar dat geldt natuurlijk voor alle schoonmaaksystemen!

Levensduur

Hoe lang kunt u doorgaan met één doek of mop? Dit is afhankelijk van het vuilaanbod, het oppervlak en de kwaliteit van het materiaal. Dus ook hierin geen verschil met een regulier schoonmaakstelsel.

Geur

Een van de vele voordelen van het werken met een microvezelsysteem is het schoonmaken zonder reinigingsmiddel. Een detergent of reinigingsmiddel heeft namelijk weinig zin: om vuil met 'chemie' los te weken, is minstens een paar seconden nodig – dat is veel langer dan de contacttijd tussen microvezeldoek en oppervlak.

Geen reinigingsmiddel heeft als consequentie dat een frisse geur ontbreekt, die vaak ten onrechte de indruk geeft dat de zaken schoon zijn. Geurstoffen kunnen daarentegen wel een astma-aanval veroorzaken. Wil de klant of medewerker toch een geur? Gebruik een spuitbus met etherische oliën, een natuurlijk middel in diverse geurvarianten.

Bacteriën

Verwijderen microvezeldoeken alle bacteriën? Minstens zo goed, zo niet beter dan de traditionele methodes met 'gewone' schoonmaakmaterialen. Maar het resultaat is nog steeds een 'huishoudelijk' schoon oppervlak: microvezelmaterialen kunnen desinfectantia namelijk niet vervangen. Kruisbesmetting is te voorkomen door per kamer of andere logistieke taak-eenheid van doek of sop te verwisselen.

Voordelen

Het microvezelsysteem is een belangrijke bijdrage aan de verdere professionalisering van de schoonmaakbranche. Schoonmaken is een vak en dat wordt uitgevoerd met de meest moderne, efficiënte, professionele producten en systemen die op de markt beschikbaar zijn. Veel winst kan ook worden geboekt met betrekking tot ergonomie, hygiëne en productiviteit. Het invoeren van een microvezelsysteem is een investering met niet alleen een toegevoegde waarde voor het personeel en de gehele interne organisatie, maar ook voor de opdrachtgever, mits het systeem niet wordt gebruikt als een verkapte kostenreductie.

Ergonomie

Het is bekend en bewezen dat het werken met microvezelmaterialen ergonomische voordelen heeft. Soppen of niet? Dus niet. We raden het zelfs af om een doek of mop in een emmer met water, al of niet met reinigingsmiddel, te spoelen. Dat geldt ook voor een doek onder stromend water houden. Soppen heeft nauwelijks effect op het vuil in de doek, het kost tijd, is slecht voor de handen en is door het noodzakelijke wringen slecht voor de polsen.

Wassen

Iets om vooraf goed over na te denken, is de vraag: zelf wassen of uitbesteden? Uitbesteding heeft als voordeel dat de textielverzorger ook de inname, de uitgifte, het transport, het voorraadbeheer en de inkoop overneemt. Bovendien zijn er geen investeringen in was- en droogmachines nodig en is de kwaliteit van het wasproces gegarandeerd. Een nadeel van uitbesteden kan zijn dat de vuile was lang ligt en kan gaan stinken.

Kiest u voor zelf wassen, schaf dan bij voorkeur een professionele machine aan met een of twee programma's (voor doeken en moppen), met een doseerunit en op krachtstroom. Eventueel kan een huishoudelijk wasmachine worden gebruikt.

De wasprogramma's van professionele wasmachines moeten door deskundigen (leverancier van de machine of van de microvezelmaterialen, dus wij kunnen u hierbij helpen) worden ingesteld. Voldoende voorspoelen is nodig en volgens de richtlijn van Werkgroep Infectie Preventie (WIP) moet er met minstens 60 graden worden gewassen en – omdat er geen chloorbleekloog mag worden toegepast – gedurende 50 minuten.

Gebruikt u een gewone gezins- of huishoudelijk wasmachine, dan moet u bij voorkeur voor het langste programma kiezen met het maximale aantal spoelingen en wassen bij minstens 90 graden.

Voor het te gebruiken wasmiddel geldt: het middel mag geen vetzuren, quads, wasverzachter, zeoliet of bleekmiddel bevatten. De alkaliteit van het sop mag niet hoger zijn dan 10 pH. Wat de dosering betreft: volg de aanwijzing van de leverancier of kijk op de verpakking als huishoudelijke machines worden ingezet. Microvezelmaterialen mogen in de wasdroger, maar let hierbij op de wasvoorschriften op het waslabel.

Ontwikkelingen

Na onze *introdactie in november 1995* in de voorloper van Service Management, vakblad Bedrijfshuishouding, is er veel gebeurd rondom het microvezelsysteem. Het systeem wordt inmiddels gezien als dé ontwikkeling in de schoonmaak van de laatste twee decennia. Daarnaast hebben wij ook internationaal naam en faam opgebouwd, en leveren wij door geheel Europa onze producten af.

Uiteraard gaan de ontwikkelingen door in de materialen en hulpmaterialen. Microvezel is niet meer uit de schoonmaak weg te denken en in de toekomst gaat het een steeds grotere rol spelen. Ons inziens staan we nog steeds aan de voet van de berg. Laten we hopen dat de schoonmaak de berg ook verder durft te beklimmen.

Meer informatie:

- *Microvezel ABC: 50 vragen en antwoorden:*
compilatie van het rapport Microvezel ABC van de Vereniging Schoonmaak Research (VSR) in Service Management, november 2006.
- *MGS met Greenspeed van groothandel naar merkfabrikant:*
een portret van het bedrijf en het product Greenspeed in Service Management, mei 2008
- *Microvezel ABC:*
rapport te downloaden via www.vsr-org.nl
- *Wat is Greenspeed?*
Uitleg en informatie op www.greenspeed.eu, klik op kopje Wat is Greenspeed?
- *Een werkwagen met groen elan*
artikel over de Greeny, de nieuwste ontwikkeling op het gebied van microvezelsystemen, verschenen in Service Management, september 2009.